

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

U bent hier: Home > Actueel > De Visie Van... Goof van Gemert

De Visie Van... Goof van Gemert

Directeur Forensische Zorg

Tbs is effectief

"Tbs'er ontsnapt", "Dader is tbs'er". Het zijn koppen uit de krant die we allemaal kennen. Ik begrijp daarom wel dat mensen zich afvragen of tbs wel effectief is. En zo ja: waarom dan? Naar aanleiding van de onlangs gepubliceerde "Recidivecijfers per FPC" deel ik hierover graag mijn visie.

Om de effectiviteit van de maatregel te meten, moeten we terug naar de basis. Waarom tbs? Het doel van de maatregel is mensen te behandelen die volgens de rechter een zwaar delict hebben gepleegd en lijden aan een psychiatrische ziekte of aandoening. Deze behandeling gaat door, net zo lang tot ze weer veilig kunnen terugkeren naar de maatschappij. De effectiviteit van de maatregel zien we in de recidivecijfers. Zo blijkt dat nog geen 5 procent van de ex-tbs'ers binnen twee jaar na vrijlating een ernstig delict heeft gepleegd. Dat is, relatief gezien, een bijzonder laag percentage want ondanks alle inspanningen elders in de strafrechtketen, zijn de resultaten nergens zo goed. Tbs dient het doel van "behandelen om te voorkomen" en is daarom naar mijn mening een effectieve maatregel.

Maar waarom is tbs dan effectief? Dat komt omdat de duur van de maatregel onbeperkt is. Iemand zonder tbs komt vrij nadat hij zijn straf heeft uitgezeten. Iemand met tbs niet. Bij iedere stap in het behandeltraject bekijkt de rechter of de tbs wordt verlengd. Pas als de behandeling aanslaat, mag iemand naar buiten. Dat gaat gefaseerd: meer vrijheden binnen de muren, begeleid naar buiten en als het heel goed gaat onbegeleid met verlof. En soms, en dat lezen we in de krant, komt iemand dan te laat of probeert weg te blijven. In 2013 ging het om 35 zogenoemde 'onttrekkingen'. Dat terwijl er 70.000 verlofbewegingen per jaar plaatsvinden. Procentueel gaat het dus om maar een half promille.

Behandelduur

De onbeperkte duur van de tbs-maatregel is een kracht, maar heeft ook een keerzijde. Nog niet zo lang geleden nam de gemiddelde tbs-behandelduur namelijk toe tot ruim 10 jaar in 2010. Dit wierp bij verschillende partijen in de strafrechtketen, zoals advocaten en rechters, de vraag op of de duur van de maatregel nog wel in verhouding stond met het gepleegde delict. Rechters zochten naar alternatieven voor de tbs en verdachten weigerden mee te werken aan de vereiste onderzoeken. Het gevolg was dat het aantal opleggingen daalde. Als het aantal tbs-opleggingen daalt, stijgt het aantal mensen met een psychiatrische ziekte of aandoening dat zonder de vereiste behandeling terugkeert naar de maatschappij. In 2013 werd de maatregel nog geen negentig keer opgelegd, tien jaar geleden was dit nog meer dan het

dubbele. Het signaal wat betreft de lange behandelduur is door de tbs-klinieken ter harte genomen. De gemiddelde behandelduur is na veel inspanningen, teruggebracht tot 8,4 jaar.

De maatregel is zonder twijfel effectief, maar de tbs is niet perfect. De behandelduur moet nog verder omlaag zodat het aantal opleggingen weer stijgt. Dan bereiken we het beste resultaat. Maar ook nu, en zeker na het zien van de laatste cijfers, blijf ik overtuigd: de maatschappij is veiliger met, dan zonder tbs!

()

Verwante informatie

- [De Visie Van... Eric Nijman \(/actueel/de-visie-van-eric-nijman.aspx\)](/actueel/de-visie-van-eric-nijman.aspx)